

BOERDERIJENSTICHTING NOORD-HOLLAND NIEUWSBRIEF NR. 14

ZINDEREND STOLPENSEIZOEN

Afgelopen seizoen stond bol van de stolpenactiviteiten. Op 27 april werd met succes het stolpensymposium te Middenbeemster gehouden. Aansluitend volgde op 29 en 30 april het publieksweekend, waarin honderden bezoekers stolp Westerhem in één klap uit de anonimiteit tilden. De diaprojecties *Stolpen Top-10* en *Het tweede gebruik* beleefden tijdens deze manifestaties hun premières.

Tijdens het symposium reikte Gedeputeerde J. Achterstraat vijf stolp-awards uit aan P. Buur uit Heiloo, E. Dekker uit Hensbroek, mw. C. De Jong uit Schermer, mw. N. M. Mulder-Kuiper uit Wieringen en familie Neefjes uit Andijk. Waarover straks meer. Eerder (op 28 februari) ontving stichtingsvoorzitter J. J. Schilstra een award ter gelegenheid van diens 80-ste verjaardag.

Tijdens het publieksweekend werd de derde fietsroute in de serie 'De stolp te kijk' geïntroduceerd. Ditmaal langs stolpen in de Beemster. Burgemeester W. Cattel ontving het eerste exemplaar.

Aansluitend op symposium en publieksweekend werd de fotowedstrijd *Kiek 'n stolp* georganiseerd. Dit zomerinitiatief leverde 199 inzendingen op. Een deskundige jury selecteerde en juryvoorzitter I. Haagsma maakte op 17 september in het gemeentehuis van Beemster de 8 prijswinnaars bekend. Een boeiende tentoonstelling van 100 stolpfoto's was vervolgens twee weken te bewonderen.

Als of er al niet genoeg volk op de been was gebracht participeerde de boerderijenstichting in het open boerderijen-initiatief dat de Toer-in in het kader van de zomermanifestatie *Uit in het land van Leeghwater* op 12 en 13 augustus organiseerde. Tenminste duizend bezoekers trokken langs opengestelde stolpen in Schermer, Beemster en de Rijk. Het succes van de opgesomde activiteiten geeft een indrukwekkend beeld van de huidige, algemene belangstelling voor de Noordhollandse landelijke bouwkunst, met name voor de stolp.

Geruggesteund door een mondelinge toezegging van Gedeputeerde Achterstraat tijdens het symposium, onderzoekt de boerderijenstichting de mogelijkheid om de artikelenreeks 'Nooitgedacht' van journalist Ed Dekker, die de Alkmaarse Courant elke dinsdag publiceert, in boekvorm uit te geven. De medewerking van auteur en Noordhollands Dagblad is reeds toegezegd. Het zoeken is naar fondsen en een risicodragende uitgever.

Ondanks (of dankzij) alle drukte, is er een lichte toename te constateren in het aantal adviseringen. Deze belangrijke activiteit is bovendien verbreed met het inschakelen van een beplantingsdeskundige.

De contacten op politiek en bestuurlijk provinciaal niveau bleven onverminderd nauw. Ze zullen dit najaar resulteren in breed ambtelijk en naar wij hopen bestuurlijk overleg. Het bestuur van de boerderijenstichting is versterkt met het aantrekken van P. Verhoeven, hoofd Monumentenzorg van de gemeente Alkmaar, als bestuurslid.

Tenslotte wil de boerderijenstichting alle instanties en personen graag publiekelijk bedanken voor de op velerlei manie-

Weltevreden in Zuidschermmer kreeg meer dan 800 belangstellenden. Foto van G. v. d. Hoek uit de wedstrijd *Kiek 'n Stolp* (zie achterpagina).

ren geboden hulp en steun bij de ontplooiende activiteiten van een zinderend stolpenseizoen. Zonder iemand te kort te willen doen gaat onze dank speciaal uit naar de gemeente Beemster, het Historisch Genootschap J. A. Leeghwater, de VVV Beemster, Radio Noord-Holland, het Noordhollands Weekblad, Super Photo, de vele sponsors en de heer P. J. M. Willemse van PRes-Relations.

Het tweede deel van het artikel *De boerderij en zijn omgeving* volgt in de komende Nieuwsbrief.

De winnaars van de stolp-award flankeren Gedeputeerde Achterstraat. V.l.n.r. P. Buur, Ed Dekker, mevr. C. de Jong, mevr. N.M. Mulder-Kuiper en mevr. Neefjes.

SYMPOSIUM DE STOLP TE KIJK

Donderdag 27 april werd het symposium *De stolp te kijk* te Middenbeemster gehouden. Boerderij Westerhem was ondanks de deplorabele onderhoudstoestand het stralend middelpunt van wat een succesvol symposium werd. De raadzaal van het gemeentehuis was bijna te klein voor de 152 (!) deelnemers.

Zes deskundige inleiders behandelden onder leiding van dagvoorzitter Huub Elzerman (hoofdredacteur-directeur van Radio Noord-Holland) in één middag veel, zo niet alle, aspecten rond de stolp. Mevrouw dr. ir. Ellen van Olst (SHBO) behandelde de historische ontwikkeling van de stolp en Ids Haagsma (architectuurcriticus) ging met zijn lezing *Minimaal versus maximaal* in op de creatie van de stolpvorm. Na de pauze sprak Willem Schermerhorn (WLTO) over de lusten en lasten van een stolp voor agrarisch ondernemers. Cornelis de Jong (architect) behandelde het verantwoorde tweede gebruik van stolpen, terwijl Piet Verhoeven (hoofd Monumentenzorg gemeente Alkmaar) aansluitend daarop het aandachtige gehoor de beslissende rol van de vriendelijke overheid voorhield. Dick Gortzak (directeur Noordhollandse Welstandcommissie) besloot de lezingencyclus met diens betoog over *Piramides in het landschap*.

Een levendige paneldiscussie besloot het officiële deel van een boeiende stolpmiddag. Tijdens het informele samenzijn werden door de symposiumdeelnemers onderling veel wetenswaardigheden uitgewisseld en bezochten zij de informatiemarkt met kramen van Noordhollands Landschap, de Stichting Uitgeverij Noord-Holland, de VVV Beemster, de Stichting Historisch Boerderijonderzoek, houtwormbestrijder Van Lierop uit Alphen aan de Rijn en de stichting zelf. Veel lof was er voor de getoonde diaklankbeelden *Stolpen Top-10* en 'Het tweede gebruik'. Voor een uitgebreide beschrijving van het symposium verwijzen wij naar de speciale uitgave van de Vrienden van de stolp, dat overigens via het secretariaat nog verkrijgbaar is voor f5,- (inclusief portokosten). Hierin mist u de inleidende woorden van dagvoorzitter Huub Elzerman. Met de nadrukkelijke wens om het gesprokene volledig te registreren is dit boeiende betoog onverkort op de pagina hiernaast afgedrukt.

De resultaten

Het symposium leverde opmerkelijke resultaten op. In de eerste plaats resulteerde het in een directe steunbijdrage aan boerderij Westerhem van de Rabobank Purmerend en omstreken. Directeur P. Spruit overhandigde een

Tentoonstelling in de boerderij Westerhem.

FOTO: KEES DE GOOYER

Panel (met v.l.n.r. Gortzak, Haagsma, Verhoeven) en spreker Schermerhorn.

FOTO: KEES DE GOOYER

cheque ter waarde van 10.000 gulden. Ten tweede deed Gedeputeerde Achterstraat een toezegging voor het tot stand komen van een boek om de artikelenreeks 'Nooitgedacht' te kunnen bundelen. Ten derde resulteerde het symposium in afspraken voor overleg op provinciaal niveau. Ten vierde werden plannen ontwikkeld om de diaklankbeelden

voor een ruimer gebruik om te zetten naar videobeelden. Ten vijfde veel lokale, regionale en landelijke publiciteit. Ten zesde volgde er een provinciale mededeling over de plaatsing van stolp Westerhem op de rijksmonumentenlijst. Ten zevende kwam er overleg tussen Westerhem en het VSB-Cultuurfonds tot stand over vergaande adoptie van het restauratieproject.

En tenslotte schreef het secretariaat 50 nieuwe donateurs bij. Resultaten die de Boerderijstichting Noord-Holland bijna verlegen maakt. Wij schrijven het succes graag toe aan de synergie van de brede samenwerking van vele instanties en personen in het streven naar het behoud van de stolp.

SYMPOSIUM DE STOLP TE KIJK

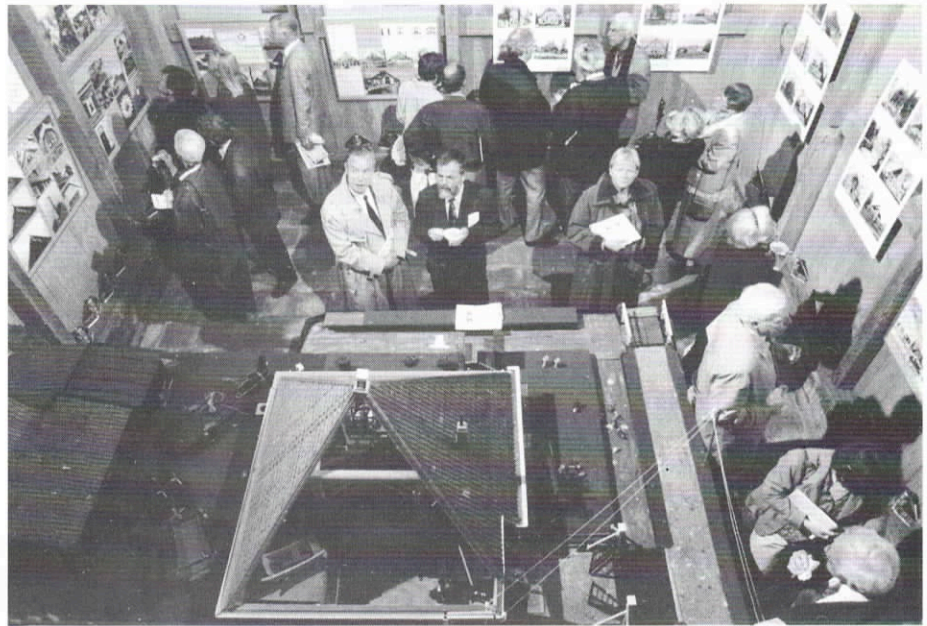
Donderdag 27 april werd het symposium *De stolp te kijk* te Middenbeemster gehouden. Boerderij Westerhem was ondanks de deplorabele onderhoudstoestand het stralend middelpunt van wat een succesvol symposium werd. De raadzaal van het gemeentehuis was bijna te klein voor de 152 (!) deelnemers.

Zes deskundige inleiders behandelden onder leiding van dagvoorzitter Huub Elzerman (hoofdredacteur-directeur van Radio Noord-Holland) in één middag veel, zo niet alle, aspecten rond de stolp. Mevrouw dr. ir. Ellen van Olst (SHBO) behandelde de historische ontwikkeling van de stolp en Ids Haagsma (architectuurcriticus) ging met zijn lezing *Minimaal versus maximaal* in op de creatie van de stolpvorm. Na de pauze sprak Willem Schermerhorn (WLTO) over de lusten en lasten van een stolp voor agrarisch ondernemers. Cornelis de Jong (architect) behandelde het verantwoorde tweede gebruik van stolpen, terwijl Piet Verhoeven (hoofd Monumentenzorg gemeente Alkmaar) aansluitend daarop het aandachtige gehoor de beslissende rol van de vriendelijke overheid voorhield. Dick Gortzak (directeur Noordhollandse Welstandcommissie) besloot de lezingencyclus met diens betoog over *Piramides in het landschap*.

Een levendige paneldiscussie besloot het officiële deel van een boeiende stolpmiddag. Tijdens het informele samenzijn werden door de symposiumdeelnemers onderling veel wetenswaardigheden uitgewisseld en bezochten zij de informatiemarkt met kramen van Noordhollands Landschap, de Stichting Uitgeverij Noord-Holland, de VVV Beemster, de Stichting Historisch Boerderijonderzoek, houtwormbestrijder Van Lierop uit Alphen aan de Rijn en de stichting zelf. Veel lof was er voor de getoonde diaklankbeelden *Stolpen Top-10* en 'Het tweede gebruik'. Voor een uitgebreide beschrijving van het symposium verwijzen wij naar de speciale uitgave van de Vrienden van de stolp, dat overigens via het secretariaat nog verkrijgbaar is voor f5,- (inclusief portokosten). Hierin mist u de inleidende woorden van dagvoorzitter Huub Elzerman. Met de nadrukkelijke wens om het gesprokene volledig te registreren is dit boeiende betoog onverkort op de pagina hiernaast afgedrukt.

De resultaten

Het symposium leverde opmerkelijke resultaten op. In de eerste plaats resulteerde het in een directe steunbijdrage aan boerderij Westerhem van de Rabobank Purmerend en omstreken. Directeur P. Spruit overhandigde een

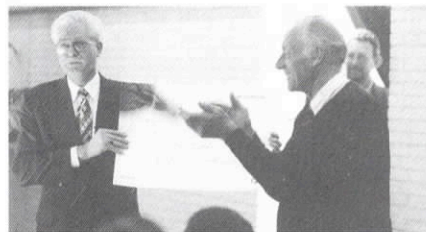
Tentoonstelling in de boerderij Westerhem.

FOTO: KEES DE GOOYER

Panel (met v.l.n.r. Gortzak, Haagsma, Verhoeven) en spreker Schermerhorn.

FOTO: KEES DE GOOYER

cheque ter waarde van 10.000 gulden. Ten tweede deed Gedeputeerde Achterstraat een toezegging voor het tot stand komen van een boek om de artikelenreeks 'Nooitgedacht' te kunnen bundelen. Ten derde resulteerde het symposium in afspraken voor overleg op provinciaal niveau. Ten vierde werden plannen ontwikkeld om de diaklankbeelden

voor een ruimer gebruik om te zetten naar videobeelden. Ten vijfde veel lokale, regionale en landelijke publiciteit. Ten zesde volgde er een provinciale mededeling over de plaatsing van stolp Westerhem op de rijksmonumentenlijst. Ten zevende kwam er overleg tussen Westerhem en het VSB-Cultuurfonds tot stand over vergaande adoptie van het restauratieproject.

En tenslotte schreef het secretariaat 50 nieuwe donateurs bij. Resultaten die de Boerderijstichting Noord-Holland bijna verlegen maakt. Wij schrijven het succes graag toe aan de synergie van de brede samenwerking van vele instanties en personen in het streven naar het behoud van de stolp.

Allet Geertman, beplantingsdeskundige uit Schoorl, heeft voor deze Nieuwsbrief een artikel over het boerenerv samengesteld. De belangstelling voor een authentieke (her)inrichting van tuin en erf rond de boerderij neemt steeds verder toe. De beplanting rond de boerderij vormt een wezenlijk onderdeel van het totale aanzien. Onder invloed van de in zwang zijnde tuinmode is menig boerderijtuin drastisch van karakter veranderd. Anders dan in overige provincies waren tuin en erf in Noord-Holland sober van opzet.

Over beplantingen waren al eerder artikelen gewijd in onze Nieuwsbrieven nr. 1 (december 1988) en nr. 7 (oktober 1991).

Een boerenerv is een duidelijk begrensde stuk grond met gebouwen en onbebouwde ruimten die samen een eenheid vormen.

De meeste erven zijn schematisch in te delen in 'voor' en 'achter'. 'Voor' is het woongedeelte; hier vindt men de moesen siertuin, boomgaard en de bleek. 'Achter' is het bedrijfs gedeelte; hier stonden de bijgebouwen, weide voor jongvee, etc.

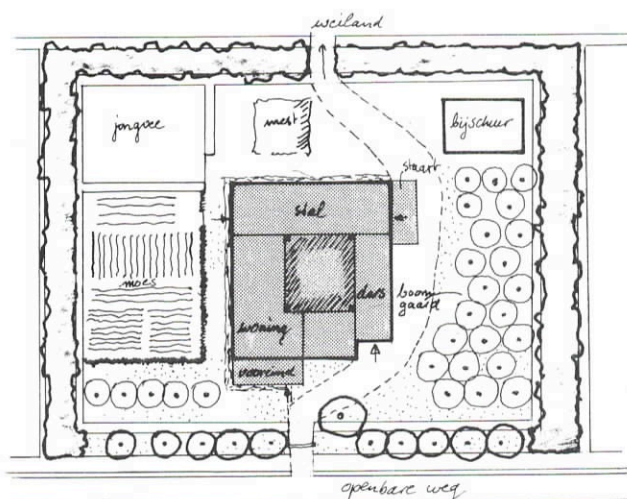
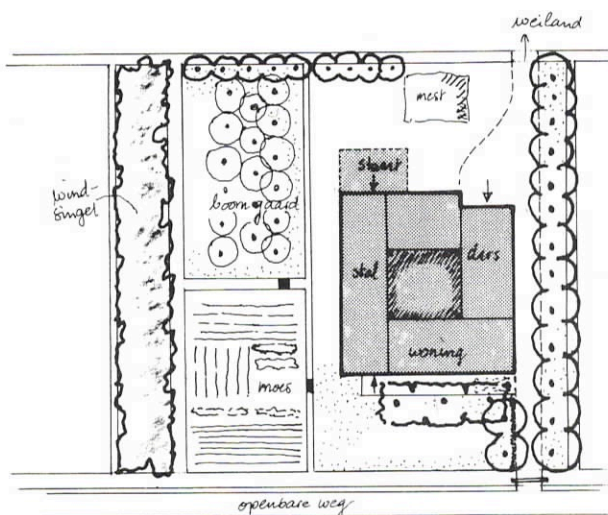
Ook al is de boerderij niet met de woning naar de weg gekeerd, dan nog is dit schematisch het 'voor'.

Er kan nog geen duidelijke, algemene omschrijving over 'het' Noordhollandse

boerenerv worden geschetst, omdat hierover vroeger nauwelijks iets werd beschreven. De boer vond zijn werkwijze te vanzelfsprekend om het te beschrijven. Hij hield eeuwenlang vast aan tradities die door de volgende generaties werden overgenomen.

Bij de bestudering van het historische beeld van boerenerven kan daarom alleen nog maar worden uitgegaan van de kennis van oudere boerderijbewoners en inventarisatie van de aanwezige elementen op het erf.

Erven van Noordhollandse en Westfriese boerderij naar voorbeeld uit De landelijke bouwkunst in Hollands Noorderkwartier, L. Brandts Buys.

HET BOERENERF

Ondanks de oproep 'teken een boerentuin van vroeger', in Nieuwsbrief nr. 7 van oktober 1991, is er nog steeds erg weinig bekend over de regionale verschillen van vooral Noordhollandse boerenerven.

Iedere streek had vroeger zijn eigen typerende karakter en zo ook de Noordhollandse stolp met het erf. Boerenerven in de droogmakerijen zien er nog steeds anders uit dan boerenerven in de kuststreek. Ondanks de regionale overeenkomsten was toch geen enkel boerenerv hetzelfde. Maar, in tegenstelling tot de boerderij, verloor het boerenerv grotendeels zijn karakteristieke kenmerken.

Ook wat betreft de boerenerven begint Nederland een eentonig landschappelijk geheel te worden!

We kunnen dit proces zijn gang laten gaan, maar dan is er voor de volgende generatie geen enkel karakteristiek boerenerv meer over. Ieder boerenerv, van Noord-Holland tot Limburg, zal er hetzelfde uit komen te zien. Gelukkig groeit het cultuurhistorisch besef en begint de traditionele boerentuin-/erf zelfs in de mode te raken.

De indeling van het boerenerv zag er over het algemeen eenvoudig uit en is op functionele basis ontstaan. Zo werden hagen geplant en sloten gegraven om het vee te keren. De zon werd uit de ramen geweerd door vlak langs de gevel leibomen te planten.

De hoge bomen die rond de boerderijen als windscherm werden aangeplant, zijn vaak de enige, hoge beplanting in het vlakke Noordhollandse landschap. De manier van aan- en afvoer van producten was belangrijk bij de manier waarop het erf werd ingedeeld. De bereikbaarheid naar de darsdeur vanaf de openbare weg speelde hierbij een grote rol. De nutstuin werd oorspronkelijk ingericht om in eigen behoefte te kunnen voorzien. In de periode dat men mobiel werd verloor deze zijn functie.

Heel weinig is er bekend over de siertuinen. Het is mogelijk dat er in de buurt van het dorp mooiere pronktuinen (het 'visitekaartje') waren dan in de polder. Uit de boerentuin kan veel informatie gehaald worden over herkomst, het gebruik en de huidige verspreiding van planten. Dit kan ertoe bijdragen dat zeldzame plantensoorten voor verdwijnen worden behoed.

Het boerenerv moet ongetwijfeld ook van groot belang zijn voor de huisvesting van allerlei faunasoorten.

In deze tijd is de boerderij aangepast aan de hedendaagse gebruiken.

De agrariër heeft zijn bedrijfsvoering snel moeten moderniseren. Bij de (her)inrichting van het erf werd weinig tot geen rekening gehouden met de oorspronkelijke erfindeling. Vaak werd gedacht, dat de traditionele indeling zoals brede windsingels, moestuinen en boomgaarden, belemmerend zou werken op de moderne bedrijfsvoering. Maar door inpassing van de moderne gebruiken op basis van de traditionele indeling kan een erf wel degelijk zijn streekeigen karakter (terug) krijgen.

Burgers die de rust op het platteland hebben opgezocht, veranderden de gehele stolp tot een nieuw huis en daarmee ook de omgeving rond de boerderij. Boomgaard, moestuin en bleek verdwijnen en maakten plaats voor een grote stadstuin. Hierdoor is de schematische indeling van 'voor' en 'achter' in elkaar overgevoerd. Gezien de vorm, materiaalgebruik en plantenassortiment realiseert men zich niet dat een boerenerv een geheel andere aankleding vraagt dan een grotestadstuin.

Om in deze tijd (nieuwe en oude) boerenerven (her)in te richten zou men de oude inrichting als aanknopingspunt moeten nemen. Zonder onderzoek ter

Symposium De stolp te kijk

FOTO: KEES DE GOOYER

Inleiding Huub Elzerman

Dames en heren, Vrienden van de stolp, en om de parallel die Schilstra al aangaf vol te houden, Vriendinnen van de stolp,

Zoals u weet wordt Public Relations omschreven als het stelselmatig bevorderen van wederzijds begrip tussen een organisatie en haar publieks-groepen.

Het kan dus geen toeval zijn dat het initiatief voor deze bijeenkomst is genomen door het PR-adviesbureau PRes-Relations uit Amstelveen, want het bevordert van een goed begrip tussen de Vrienden van de stolp en u als publieksgroep is één van de doelstellingen van deze bijeenkomst. PRes-Relations heeft aan deze doelstelling - getuige uw aanwezigheid en de veelvuldige publiciteit - een goede voorzet gegeven.

Een vraag die zich direct opdringt is: waarom is er een symposium over het behoud van de stolpboerderij nodig? Er zijn al vierhonderd jaar stolpen in dit gebied en is er een reden om aan te nemen dat er over honderd jaar geen stolpen meer zullen zijn? Natuurlijk, de tand des tijds zal zijn tol eisen, alles vergaat, alles verdwijnt, zelfs de voorganger van de stolp; de echte piramide zal uiteindelijk woestijnzand worden; ook al zou je dat na vierduizend jaar niet zeggen. Is het geen vechten tegen de bierkaai? Zal de vraag in het Noordhollands Dagblad van afgelopen zaterdag: *Sterft de stolp in de volgende eeuw?* niet hoe dan ook bevestigd moeten worden beantwoord?

Om te beginnen is er een principiële vraag. Is het niet van belang dat mensen, die wat hun eigen geschiedenis betreft niet verder kunnen terugkijken dan drie, hooguit vier generaties, weten waar zij vandaan komen? Wie van ons weet onder welke omstandigheden zijn overgrootvader heeft geleefd, wat die man heeft gedacht, wat hem heeft gedreven? Het is pakweg honderd jaar geleden en toch verdwijnt onze eigen geschiedenis al in de nevelen van de negentiende eeuw.

We beleven op dit moment een geweldige hausse in oral history, want we zijn vijftig jaar bevrijd. Historici en journa-

listen haasten zich dan ook om de mensen die het allemaal zelf hebben meegemaakt te interviewen, hun belevenissen en getuigenissen vast te leggen, want het duurt niet lang meer of de cameralieden en fotografen zich verdringen rondom de laatste verzetsheld- of heldin, zoals we ook binnen afzienbare tijd van de laatste foute Nederlander afscheid zullen kunnen nemen.

Al die geschiedenissen zijn van belang. Niet alleen omdat we willen weten waar onze wortels, onze roots liggen, maar vooral omdat we van onszelf willen weten wat wij onder soortgelijke omstandigheden zouden hebben gedaan of nagelaten. Wie durft van zichzelf te zeggen dat hij een held is en dus ook onder barre omstandigheden een held zou zijn geweest.

Onze geschiedenis, ons verleden is van belang omdat we er van kunnen leren. Dat geldt voor onze persoonlijke geschiedenis, de vaderlandse en ook voor de algemene geschiedenis.

De geschiedenis van de bouwkunde is relatief jong. En toch houden we telkens weer de adem in wanneer er een archeoloog in de Egyptische woestijn met de spade iets omhoog haalt. Bij iedere opgraving kan er bij wijze van spreken een verzonken cultuur tevoorschijn komen. De toevallige vondst van de Dode Zee-rollen, nog maar net ontcijferd, zullen de moderne theologie beïnvloeden, misschien zelfs diepgaand beïnvloeden. Wat voor de grote bouwwerken in de wereldgeschiedenis geldt, geldt ook voor het kleine. Wie nu in Amsterdamse stadsdelen de Nieuwe Truttigheid ziet, kan deze vorm van architectuur niet begrijpen zonder een idee van de voorafgaande stroming; het Nieuwe Bouwen of het functionalisme in de architectuur.

Zo kom ik bij een opmerking van Schermerhorn.

Verschillen in Nederland tussen verschillende boerderijtypen zijn altijd terug te voeren tot per streek wisselende vormen van landbouw en veeteelt. Hij verklaart de stolp vanuit agrarisch nut. Op zichzelf is dat al een interessante uitspraak. Want architecten en bouwkundigen staan in een jarenlange traditie van bekvechten over de vraag naar de relatie tussen vormgeving en nut, tussen nut en schoonheid. Want behalve nuttig is de stolp ook zeer fraai; de piramidevorm is universeel en toch is de piramidevormige stolp typisch Noordhollands.

Ik wil u niet al te zeer vermoeien met theoretische bespiegelingen over de Noordhollandse geschiedenis in de context van werken, wonen en recreëren. Ik houd het erop dat het verstandig is om zuinig te zijn op je geschiedenis, omdat het verleden vaak iets over onszelf vertelt. Dat is nuttig. De piramides tegen de horizon van

ons polderlandschap zijn behalve nuttig, ook zeer fraai. De stolp, las ik ergens, symboliseert de geborgenheid van mens en dier onder één dak. Stolpen zijn gebouwd omdat zij nuttig waren en tot ons geluk is er tegelijkertijd sprake van architectonische schoonheid. Zeker schoonheid die ons vanuit het verleden wordt aangereikt, is het waard om bewaard te blijven.

Hiermee, dames en heren, heb ik het thema van deze bijeenkomst in een wat bredere context geplaatst. De sprekers na mij zullen het beeld van de stolp als kostbaar cultuurgoed vanuit hun disciplines nog uitvoerig belichten. Want tegenover de bespiegelingen over het behoud van het goede staan aardse, meer praktische problemen.

We weten niet hoeveel stolpen er de afgelopen vierhonderd jaar zijn gebouwd. We weten wel dat er nu zo'n 3600 over zijn en dat dat aantal elk jaar met 25, soms zelfs 40 stolpen afneemt. Brand, sloop of verandering in treurigmakende - door Cornelis de Jong zo plastisch beschreven - poenhoeves eisen jaarlijks hun tol. Wanneer de afbraak in dit tempo voortschrijdt dan moet de retorische vraag van mijn collega in het Noordhollands Dagblad helaas bevestigend worden beantwoord. Gevreesd moet worden - en er zijn uiteraard redenen om aan te nemen dat het tempo met het klimmen der jaren zal oplopen - dat de stolp nog voor het einde van de volgende eeuw definitief uit het Noordhollandse polderlandschap verdwijnt. De oproep van de Vrienden van de stolp van vandaag is heel simpel: dat moeten we voorkomen. En daar is uw hulp bij nodig.

Zoals gezegd zullen de inleiders na mij u oproepen om na te denken over kwesties als:

- een beschermende status voor alle stolpen, ook de niet-monumenten;
- over regelgeving en overheidsbeleid; vooral Verhoeven zal daarover een aantal prikkelende stellingen plegen;
- over deskundigheidsbevordering en advisering; de Vrienden van de stolp staan er klaar voor;
- en uiteraard over de noodzaak om voldoende geldmiddelen te reserveren.

Dames en heren, ik wens u een goed congres toe.

Huub Elzerman

(De auteur is directeur/hoofdredacteur van Radio Noord-Holland).
De integrale inleidingen van de overige sprekers zijn desgewenst op te vragen bij het secretariaat.

FOTOWEDSTRIJD KIEK 'N STOLP

Vrijdag 8 september selecteerde de jury de prijswinnaars van de door de Boerderijstichting Noord-Holland georganiseerde fotowedstrijd *Kiek 'n stolp*.

Het aantal inzendingen bedroeg 199 (42 zwart/wit en 157 kleur), dat door 74 personen werd ingezonden. Opmerkelijk was het totaal ontbreken van inzendingen in de categorie tot 18 jaar; in deze categorie konden dan ook geen prijzen worden toegekend. Het niveau van de inzendingen was redelijk tot goed, waarbij opviel dat de zwart/witfoto's meer diepgang bevatten dan de foto's in kleur.

FOTO: M.P.H. ILBRINK-HOKKE

De prijswinnaars Martijn van den Dobbelsteen en mev. L. Goyarts-Veldstra dragen hun foto's mee.

De winnaars

Categorie vanaf 18 jaar, zwart/wit:

1. *Martijn van den Dobbelsteen*, Lijster 5, Zuid-Scharwoude (stolp aan de Wormerweg 1, Beemster) De sfeerrijke foto blinkt uit door compositie en contrast. Alle elementen staan in het teken van vierkant en driehoek (piramide). Kortom: de stolp stevig gestoeld op zijn erf, beschermd door windsingel en sloot in het Noordhollandse landschap onder een prachtige lucht.

2. *L. Goyarts*, Helmkaade 18, Castricum (loopdeurtje darsdeur Marthahoeve, Westwoud) Markante foto met grafisch karakter van een uiterst herkenbaar gebleven stolpdetail.
3. *W. La Grouw*, Winterkoninkje 72, Hoorn (rietdekkers op stolpdak) Een goede registratie van het behoud van de stolpboerderij. Een zeer geslaagde combinatie van het onmisbare ambacht en de Noordhollandse landelijke bouwkunst.
3. *Paul Verbunt*, Haringbuis 17, De Rijp (De Eenhoorn, Beemster) Een foto in gewaagde techniek (infrarood), die de romantiek van deze rijke stolp met de juiste accenten aantrekkelijk exotisch maakt.

Categorie vanaf 18 jaar, kleur:

1. *L. Goyarts-Veldstra*, Helmkaade 18, Castricum (stolp aan de Oostdijk van de Beemster) Een spannend beeld, omdat de foto meer suggereert dan men ziet. Al met al een mooie foto, die zich laat lezen als een gedicht.
2. *J. Ten Haaf*, Wouter Sluislaan 18, Zuidoostbeemster (Mijn Genoegen, Grosthuisen) Een fleurige combinatie van ronde schoorsteen, schuin aflopend dak, dakvorst en houten topgevel.
3. *J. C. Kabel*, Vuurbaak 12, Limmen (De Wijde Blick, Middenbeemster) De eenvoud ten top!
3. *Roland de Jong*, Burgerweg 8, Burgerbrug (De Meerwaarde, Middenbeemster) De essentie van de stolp, het vierkant, op allesomvattende wijze in beeld gebracht.

De winnende foto's en 92 andere geselecteerde inzendingen werden van 18 september t/m 1 oktober geëxposeerd in het gemeentehuis van Beemster.

De jury bestond uit Ids Haagsma, architectuurcriticus; Ed Dekker, journalist van het Noordhollands Dagblad; Paul J. M. Willemse, directeur PR-bureau PRes-Relations; Robert Vinkenburg, programmaleider van Radio Noord-Holland; Mart Groentjes van de Stichting Kunst en Cultuur Noord-Holland; Floris de Jong, fotograaf en Willem Messchaert van de Boerderijstichting Noord-Holland.

De organisatie van de fotowedstrijd was in handen van de VVV Beemster, Het Historisch Genootschap J. A. Leeghwater (Betje Wolff) te Middenbeemster en de Boerderijstichting Noord-Holland. Onmisbaar was de hulp en assistentie van de gemeente Beemster.

MAQUETTE

De Nieuwegeiner H. Kosterman is al sinds jaar en dag gefascineerd door oude boerderijen. Hij ziet ze als ons nationaal erfgoed en kijkt dan ook met lede ogen naar voorbeelden van historische boerderijen die in verval dreigen te raken, of zelfs helemaal gesloopt worden. Om deze panden, met hun grote historische waarde, niet geheel voor het nageslacht verloren te laten gaan, bouwt hij zo'n boerderij heel precies na, op een schaal van 1:25. 'Vorig jaar had ik contact met het Westfries Museum in Hoorn. Ik was van plan om De Eenhoorn te maken, dat is zo'n beetje de beroemdste boerderij van Noord-Holland. De conservator van dat museum had echter meer belangstelling voor een boerderij uit de eigen regio, De Barmhartige Samaritaan, een stolpboerderij uit 1659 in Westerblokker.

Kosterman heeft maar liefst 874 uur aan deze boerderij gewerkt.

Het bestuur van de Boerderijstichting Noord-Holland 'Vrienden van de stolp':

J.J. Schilstra (voorzitter),
Komlaan 29, 1861 EE Bergen.
dr. ir. R. van de Waal,
Offenbachlaan 29, 2102 ZL Heemstede.
J. van Diepen (penningmeester),
Zuiderdracht 14, 1696 AL Oosterblokker.
S. Douma,
Oosterweidestraat 21-23, 1636 XD Schermerhorn.
C. de Jong,
Middenweg 189, 1462 HM Middenbeemster.
W. Messchaert (perscontacten; vierkantdeling),
Wiekstraat 51, 1841 GJ Stompvoren.
W. Schermerhorn,
Middenweg 9, 1843 KC Grootchermer.
F. Truijen,
Dijkeinde 1, 1153 PH Zuiderwoude.
P. Verhoeven,
v.d. Weydelaan 40, 1701 XK Heerhugowaard.
M. Groentjes (secretaris),
Schapenlaan 20, 1862 PW Bergen.

De adviseringscommissie:

C. de Jong, F. Truijen, S. Douma en P.J. Pret (secretaris).

Advisering

Verzoeken om advies gaarne telefonisch op te geven aan de secretaris van de adviseringscommissie: dagelijks tussen 10.00 en 16.00 uur, 072-5624705.

Ook is het mogelijk bij verzoeken om advies m.b.t. constructief-technische onderwerpen een 'bezoek aan huis' af te leggen. Voor dit eerste advies wordt een bijdrage van f 50,- in rekening gebracht.

Donatie 1996. Er zijn twee donatie-ronden, in het voorjaar en het najaar, gekoppeld aan de Nieuwsbrief. Donateurs die zich na juni hebben gemeld, ontvangen hierbij de acceptgirokaart voor het komend jaar; ook degenen die al donateur waren maar nog geen kans zagen de donatie (f 17,50 per jaar) over te maken. Bij het overmaken graag uw adres noteren. En bij adreswijziging deze graag doorgeven aan het secretariaat. Van april 1996 af geldt overigens een donatie van f 20,-.

Ter Overname

- Grenen en eiken balken (ca. 15 x 25 cm, lang 4 à 8 meter)
- Ronde dakspanten
Te bevragen bij: M. Broers,
Westeinderweg 2, Wognum
0229-67 13 48